

© Conseil de l'Europe et de la CEDH 'Richard Rogers Partnership' et 'Atelier Claude Bucher Architectes'

CCBE Info

Č. 56
Říjen 2016

Úvodník – Seminář ESLP – Inovace a budoucnost advokacie – Společné prohlášení ke znovuzavedení trestu smrti v Turecku – Projekty Nadace evropských advokátů v Kazachstánu a Zimbabwe – Zpráva CEPEJ k fungování soudních systémů – Průzkum mezi advokáty k používání elektronických prostředků v soudních řízeních – Trestní právo – Praní špinavých peněz – Soudní dvůr EU

ÚVODNÍK – OBRANA PRÁVNÍHO STÁTU

„Evropská unie je založena na hodnotách respektujících lidskou důstojnost, svobodu, demokracii, rovnoprávnost, právní stát a respekt k lidským právům, včetně práv menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti, kde pluralismus, nediskriminace, tolerance, spravedlnost, solidarita a rovnost mezi ženami a muži hrají zásadní roli“.

Toto je zakotveno v čl. 2 Smlouvy o Evropské unii.

Je zapotřebí si tento zakládající text znovu a znovu připomínat. Naši představitelé by jej měli přijmout srdcem a pamatovat si jej. Avšak evropané se odevzdávají svým starým démonům. Národní egoismus nebyl nikdy tak silný a rozhodný. Již se neusiluje o společný projekt a žádné zanícení pro evropskou budoucnost není znát. Každý vidí pouze svůj vlastní pohled na svět, který však vychází pouze z ochrany vlastních národních zájmů.

Pokud právní stát nadále nebude vyhovovat našim představitelům, zbaví se jej. Nicméně jen právní stát dává občanům pocit identity a významu. Společně s lidskými právy jde o kompas Evropské unie.

Je těžké definovat právo. Nicméně každý pozná nebo cítí, jestliže právo chybí. Jeho absence ústí v násilí, barbarství, pohrdání silných slabými a zneužívání.

Je rovněž těžké definovat právní stát. Jednoduše však jde o opak policejního státu, který umožňuje vládě centralizovat veškerou moc do svých rukou (tvorbu zákonů, vymáhání práva a soudní

rozhodování) bez vnější kontroly.

Právní stát uznává nezadatelná práva občanů: svobodu projevu, právo na soukromí, svobodu pohybu, respekt k soukromému životu, možnost se vyjadřovat a vystupovat kolektivně za účelem zpochybnění návrhů či jejich předložení, jde také o rezistenci vůči zneužívání moci ze strany státu a vlády, presumpci nevinny, zákaz retroaktivity nejrepresivnějších trestních zákonů, zrušení trestu smrti, práva na obhajobu, práva na ochranu profesní mlčenlivosti atd.

Vláda práva se opírá o občany, kteří si jsou vědomi svého statusu, ne na těch, kteří jsou ovládáni státem a kteří nejsou schopni kontrolovat svoji historii. A konečně, v právním státě je nejdůležitějším slovem slovo Právo. Právo je více než jen zákony přijaté vládou. Právo je širší než jen právní úprava přijatá jako výsledek emocí. Je to právo, které vítězí nad jakýmkoli standardně nastaveným systémem kontrolovaným pouze státy.

K přetvoření Evropy je prvořadě hájit právní stát. Takovou ambici by měli mít jak občané, tak advokáti.

Nakonec, jestliže hovoříme o právním státě, je třeba dodržovat právní řád státu.

Michel Benichou
Prezident CCBE

19. října se v Paříži, v prostorách Národní rady advokátních komor (Conseil National des Barreaux -CNB), konal seminář na téma **“Advokáti a Evropský soud pro lidská práva”**. Diskuze se soustředily na dvě hlavní témata: role advokátů před Evropských soudem pro lidská práva a budoucnost Soudu. Seminář moderoval Laurent Pettiti, advokát zapsaný u Pařížské advokátní komory a vedoucí delegace CCBE u ESLP. Při této příležitosti byla nově vydána praktická příručka pro advokáty zastupujícími před ESLP - **“Evropský soud pro lidská práva – Otázky & odpovědi pro advokáty”**. Během semináře byl také **prezentován nový** dokument o ESLP.

Pascal Eydoux, prezident CNB, připomněl aktuální hrozby pro lidská práva a zdůraznil, že ESLP představuje záruku, která musí být ochraňována.

Michel Benichou, prezident CCBE, zdůraznil význam ochrany práva a právního státu, neboť absence práva vede k barbarství a lhostejnosti ke slabým.

Dean Spielmann, soudce Tribunálu EU a bývalý prezident ESLP, připomenul klíčovou úlohu advokátů v justičním systému a upozornil na judikaturu Soudu týkající se svobody projevu advokátů.

Françoise Tulkens, emeritní profesor na Katolické univerzitě v Louvani (UCL), bývalý soudce a viceprezident ESLP, shrnul trendy v soudních sporech před Soudem, které jsou stále techničtější a složitější.

Klaudiusz Rynגיעlewicz, vedoucí divize

Registru soudu, zhodnotil nedávnou reformu čl. 47 Pravidel soudu týkající se individuálních podání.

Piers Gardner, advokát z Londýna, vyjádřil politování nad jistou upadající rolí advokáta před Soudem – zejména díky reformám přijatých z důvodu přetíženosti Soudu. Rovněž také upozornil na nedocenenou roli advokátů během výkonu rozsudků Soudu.

Dean Spielmann, soudce Tribunálu EU a bývalý prezident ESLP, a Michel Benichou, prezident CCBE na semináři CCBE na téma “Advokáti a ESLP”.

Fredrik Sundberg, zástupce vedoucího Odboru pro výkon rozsudků Soudu, popsal rámec výkonu rozsudků a práci Výboru ministrů Rady Evropy, a současně

vyjádřil politování nad malou účastí advokátů v tomto stadiu soudního řízení.

Ledi Bianku, soudce ESLP, vyjádřil představy o budoucnosti evropského systému lidských práv, včetně zlepšení, která by mohl přinést Soud, jako např. politiku priorit, způsobů práce, zjednodušení komunikace atp.

Sébastien Touzé, profesor na Pařížské univerzitě II, se zaměřil na otázku přijatelnosti rozsudků Soudu a postupy, které je nutno dodržovat v rámci výkladu.

Florence Merloz, zástupkyně ředitele pro lidská práva francouzského Ministerstva zahraničních věcí a mezinárodního rozvoje, pověřená zastupováním před ESLP, vyjádřila potřebu reformovat fungování soudu, aby byl počet stížností pod kontrolou a aby byla znovupotvrzena autorita a legitimita Soudu vzhledem k narůstajícímu počtu námitek.

François Moysse, advokát z Lucemburku, nastínil perspektivu advokáta pokud jde o právo obhajoby, a to na rozsudku v případě Salduz, který se týkal i práva na zastupování advokátem, svobody projevu advokáta, odposlouchávání advokáta atd. Hovořil rovněž o vztazích mezi soudy ve Štrasburku a Lucemburku a specifických procesních otázkách, jako jsou podmínky přijatelnosti, seznam priorit případů nebo systém selekce případů.

Proslovy jednotlivých řečníků budou brzy k dispozici na webu CCBE.

INOVACE A BUDOUCNOST ADVOKACIE

Konference CCBE na téma **Inovace a budoucnost advokacie** se konala dne **21. října 2016 v Paříži**. Bylo projednáno mnoho témat a řečníci odvedli skvělou práci při sdělování svých zkušeností.

Všechny Powerpointové prezentace, stejně jako fotky a video z konference budou brzy k dispozici na [webových stránkách konference](#).

Uvítací řeč Jeana-Jacquese Urvoase, ministra spravedlnosti Francie na konferenci Inovace a budoucnost advokacie

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ K MOŽNÉMU ZNOVUOBNOVENÍ TRESTU SMRTI V TURECKU

Na zasedání Stálého výboru CCBE v Paříži dne 20. října 2016 její prezident Michel Benichou představil společné prohlášení k možnému znovuzavedení trestu smrti v Turecku. V návaznosti

na nedávné komentáře tureckého prezidenta k možnému znovuzavedení trestu smrti v Turecku převzala CCBE iniciativu a publikovala prohlášení, které tuto možnost odsuzuje. Prohlášení bylo

spolupodepsáno více než 60 organizacemi a vyzvalo tureckou vládu k respektování svých mezinárodních závazků.

Plné znění je k dispozici [zde](#).

PROJEKTY NADACE EVROPSKÝCH ADVOKÁTŮ V KAZACHSTÁNU A ZIMBABWE

Nadace evropských advokátů v současnosti implementuje dva projekty financované International Bar Association (IBA).

První, v **Kazachstánu**, se zaměřuje na advokáty, kteří čelí novým výzvám. Hlavním výstupem je organizace konference v kazachstánském hlavním městě Astana, a to ve spolupráci s Republikánským kolegiem advokátů v Kazachstánu. Konference, která se konala 26. a 27. října 2016, se zabývala tématy jako např. zastupování advokátů v soudních řízeních, ekonomický pohled na zastupování u soudů, význam regulace advokacie v mezinárodních právních službách a celoživotní vzdělávání advokátů.

Druhý projekt, v **Zimbabwe**, se skládá z konference pořádané ve spolupráci se Zimbabwskou advokátní komorou na téma „Zimbabwští advokáti tváří v tvář globalizaci“. K diskutovaným

tématům patří: co mohou dělat zahraniční advokáti v Zimbabwe, nástroje IBA k mezinárodnímu obchodu v právních službách, mezinárodní subdodávky, vyjednávání mezinárodních smluv, možnosti zimbabwských advokátů spolupracovat ze zahraničními advokátními kancelářemi, vytváření společných podniků advokátů, arbitrážní řešení sporů a zvyšování základního kapitálu advokátů na mezinárodních trzích.

V obou případech budou vyhotoveny po skončení konferencí zprávy. V souvislosti s konferencí v Zimbabwe bude rovněž vyhotoven návod pro organizaci konferencí na toto téma kdykoli v budoucnosti.

Více informací o těchto projektech je k dispozici na <http://europeanlawyersfoundation.eu/>

ZPRÁVA CEPEJ K FUNGOVÁNÍ SOUDNÍCH SYSTÉMŮ

Evropská komise pro efektivnost justice (CEPEJ) Rady Evropy nedávno publikovala ve [zprávě](#) a [nové interaktivní databázi \(CEPEJ-STAT\)](#) svá zjištění, která se týkají hlavních trendů ve fungování justičních systémů ve 45 evropských zemích.

Zpráva poskytuje podrobný obraz o fungování justičních systémů, jejich rozpočtů, situace týkající se soudců, státních zástupců, advokátů, a organizace soudů ve 45 participujících členských státech a jedné pozorovatelské zemi CEPEJ (Izrael). Zpráva i databáze představují referenční zdroj pro politiky a justiční odborníky při tvorbě veřejných politik a organizaci soudních systémů. [Jsou doplněny novou komplexní zprávou věnovanou používání informačních technologií u soudů](#).

Kapitola 3.4 (str. 158) se také zabývá advokáty.

- [Zpráva z r. 2016 na téma „Evropské soudní systémy – efektivita a kvalita justice“](#)
- [Souhrn zprávy](#)
- [Odpovědi zemí](#)
- [Shrnutí ohledně nových trendů](#)
- [Tisková zpráva](#)
- [Rozhovor se Stéphanem Leyenbergerem – Výkonným tajemníkem CEPEJ](#)

PRŮZKUM MEZI ADVOKÁTY K POUŽÍVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH PROSTŘEDKŮ V SOUDNÍCH ŘÍZENÍCH

CCBE, za pomoci členských advokátních komor, provádí průzkum mezi advokáty členských států EU týkající se používání elektronických prostředků v soudních řízeních. Výsledek tohoto průzkumu bude podkladem pro vydání souhrnné zprávy o stavu evropské justice v r. 2017 (EU Justice Scoreboard).

Evropská komise vydává každý rok zprávu [EU Justice Scoreboard](#), která podává srovnávací pohled na efektivitu, kvalitu a nezávislost justičních systémů ve členských státech EU. Cílem této zprávy je napomáhat národním orgánům v jejich snahách o zlepšení fungování soudních systémů, a to poskytováním

srovnávacích dat. V loňském roce tato zpráva také obsahovala informace ke kritériím finanční způsobilosti pro právní pomoc v jednotlivých členských státech EU, které poskytly advokátní komory (viz str. 19 [vydání z r. 2016](#)). Evropská komise byla velmi spokojena s výsledky loňského výstupu, a proto se rozhodla pokračovat

a zintenzivnit spolupráci se CCBE. Proto, kromě dotazníku týkajícího se právní pomoci a výše soudních poplatků v občanských a obchodních věcech, jsou

advokátní komory zapojeny do letošního průzkumu týkajícího se používání elektronických prostředků v soudních řízeních.

Pokud se chcete průzkumu zúčastnit, kontaktujte svoji advokátní komoru.

TRESTNÍ PRÁVO

Kancelář Evropského veřejného žalobce

20. září měli zástupci CCBE schůzku s Věrou Jourovou, evropskou komisařkou pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost pohlaví. Cílem této schůzky bylo projednat některé aspekty týkající se Úřadu Evropského veřejného žalobce (EPPO). Byla to velká příležitost pro vyjádření našich obav na nejvyšší úrovni a v nejvyšší čas. Jednání přineslo hodnotnou výměnu názorů. Diskuze byla zaměřena na práva obhajoby, právní pomoc, soudní přezkum, volby práva a rovnost zbraní.

CCBE byla rovněž pozvána, aby se prezentovala před Výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní záležitosti Evropského parlamentu. Prezentace se konala dne 13. září v Evropském parlamentu ve Štrasburku. Prezentace se konala před hlavními zpravodaji pro záležitosti EPPO. Tento den zde byly pouze tři prezentace – jedna z EK, druhá z předsednictva Rady EU (v současné době Slovenská republika) a třetí ze CCBE. Toto byla opět velká příležitost vyjádřit obavy na nejvyšší úrovni a v nejvyšší čas. CCBE bylo obzvláště potěšeno, že řada jeho argumentů byla začleněna do rezoluce Parlamentu určené k přijetí dne 5. října.

Právní pomoc

13. října přijala Rada Směrnici o právní pomoci pro podezřelé a obviněné osoby v trestním řízení a v řízení v rámci Evropského zatýkacího rozkazu. Nová pravidla by měla zajistit, aby právní pomoc byla jednak zajištěna, jednak aby byla v rámci EU zajišťována jednotným způsobem. Podezřelí či obvinění by měli mít přístup k právní pomoci již od zahájení trestního řízení a právní pomoc by měla být poskytována za jasných kritérií definovaných ve Směrnici.

Jedná se o šestou procesní záruku, která byla zajištěna v posledních letech, následující stávající procesní práva týkající se práva na tlumočení a překlad, práva na informace, práva přístupu k advokátovi, práva dětí, presumpce neviny a nyní práva na právní pomoc. Jde o velký úspěch. CCBE participovalo na každém z těchto opatření a velmi účinně spolupracovalo jak s Komisí tak s Parlamentem na každém z návrhů.

PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚŽ

Revize 4. Směrnice proti praní špinavých peněz

CCBE sleduje vývoj legislativy týkající se navrhované revize 4. Směrnice proti praní špinavých peněz. CCBE předložilo odpověď na předmětný návrh, která je k dispozici na webu CCBE. CCBE se domnívá, že se předmět zájmu posunul od boje proti terorismu k posílení opatření proti vyhýbání se daním a daňovým podvodům.

CCBE konstatuje, že většina navrhovaných změn se netýká praní špinavých peněz ani financování terorismu, ale daňových úniků a daňových podvodů. CCBE se rovněž obává několika návrhů, které se odchylují od mezinárodních norem v celé řadě oblastí, a to navrhovaných změn týkajících se pravomocí Finančních zpravodajských jednotek a povinností kladených na svěřenské správce oznámit podrobnosti o oprávněných ze svěřenství centrálním

registřům spravovaným vládou každého z členských států.

Nadnárodní posouzení rizik (SNRA)

CCBE rovněž sleduje vývoj práce na hodnocení nadnárodních rizik v rámci EU (SNRA).

Komise zveřejní doporučení v r. 2017.

SOUDNÍ DVŮR EU

24. října mělo CCBE schůzku s Prezidentem a členy Soudního dvora EU a s Prezidentem a členy Tribunálu. Tato schůzka se zapisuje do dlouhé tradice konstruktivních dialogů na téma otázek společného zájmu, ke kterým patří např. aplikace eCuria (elektronický systém pro podávání a doručování procesních písemností) a dopad nedávné reformy, kterou se zvýšil počet členů Tribunálu.

NADCHÁZEJÍCÍ AKCE

2/12 Plenární zasedání CCBE

10/12 Evropský den advokátů